

1.Ишлаб чиқариш имкониятлари эгри чизиги нимани билдиради?

- а)бозор ресурсларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқариш ҳажмини максимал даражасини характерлайди;
- +б) ишлаб чиқариш воситалари ва истьемол буюмлари ишлаб чиқаришнинг мумкин бўлган максимал ҳажмини ифодалайди;
- в)йил давомида истьемол буюмлари ишлаб чиқаришнинг мумкин бўлган максимал ҳажмини ифодалайди;
- г)йил давомида ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқаришнинг мумкин бўлган максимал ҳажмини белгилайди.

2.Транферт тўловлар, бу:

- а) маҳсулот ва хизматларга уй хўжаликлари томонидан тўловлар;
- б)товарлар ва хизматларни сотиб олишга ҳукумат томонидан қилинган харажатлар;
- +в)миллий даромадга қўшилмайдиган даромад тури;
- г)ҳамма жавоблар нотўғри.

3.Қуйидагиларнинг қайси бири ялпи ички маҳсулот таркибига киради?

- а) уй бекасининг хизматлари;
- б) қўшнидан сотиб олинган эски машина баҳоси;
- в) брокердан сотиб олинган янги акция қиймати;
- +г) дўкондаги янги китобларнинг нархи.

4.Агар миллий даромаддан корпорация фойдасидан олинадиган солиқни, тақсимланмаган фойдани ҳамда ижтимоий суғурта тўловларини айирсак, сўнгра соф трансферт тўловларини юқоридагиларга қўшилса, олинган микдор тенг бўлади:

- +а) шахсий даромадга;
- б) амортизацияга;
- в) ялпи ички маҳсулотга;
- г) соф ички маҳсулотга.

5.Ялпи Миллий даромад, бу:

- а) инвестиция минус жамғарма;
- +б) ЯИМ +мамлакат юридик ва жисмоний шахслари томонидан чет элларда олинган ва мамлакатга олиб кирилган даромад – чет эл юридик ва жисмоний шахслари томонидан мамлакатда олинган ва олиб чиқиб кетилган даромадлар;
- в) шахсий даромад плус индивидуал солиқ, минус давлат ташкилотларгаи соф субсидиялар;
- г) рента, иш ҳақи, капиталга процент, мулкчилик даромади ва корпорация фойдаси йиғиндиси.

6.Келтирилган маълумотларга асосланиб ялпи ички маҳсулот кўрсаткичини аниқланг:

- 1.Соф инвестициялар-51,2;
- 2.Экспорт ҳажми-15,3;
- 3.Амортизация-12,7;
- 4.Давлат хариди- 57,4;
- б.Бизнесга эгри солиқлар-13,3;
- б.Транферт тўловлари-14,8;
- 7.Импорт ҳажми- 12,4;
- 8.Фойда солиғи-40.8;
- 9.Шахсий истьемол харажатлари- 223,1;
- 10. Иш ҳақи-250;
- 11. Корпорация фойдасига солиқ-12.

- а) 347;
- б) 357,6 ;
- +в) 347,3;
- г) 388,1.

7.Қуйидаги кўрсаткичлардан қайси бири харажатлар йиғиндиси кўринишида ҳисобланган ЯИМ таркибига кирмайди?

- а) ялпи инвестициялар; б) маҳсулот ва хизматлар соф экспорти;
в) давлатнинг товар ва хизматлар сотиб олишга харажатлари;
+г) иш ҳақи ва қўшимча тўловлар.

8.Олдинги икки йил давомида номинал ЯИМ 500 млрд.доллардан 560 млрд.долларга кўпайди. Шу икки йилд ичида ЯИМ дефлятори 125%дан 140 % гача ўзгарди. Бу шунинг асосида, реал ЯИМ:

- +а) ўзгармади; б) кўпайди;
в) камайди; г) фикр билдириш учун маълумот етарли эмас.

9.Берилган маълумотлар асосида хусусий жамғармалар миқдорини аниқланг:

Даромадлар(Y) –400, трансферт тўловлари (TR) –80, давлат заёмлари бўйича фоиз тўловлари(N)-20, солиқлар (T)-30, истеъмол (C)-370.

- а)60; б)100;
+ в)80; в)30.

10.Яқин орада яна иш олишга умид қилаётган одам:

- а) бандлар гуруҳига киради; + б) ишсизлар гуруҳига киради;
в) ишчи кучи таркибига кирмайди; г) тўлиқ бўлмаган банд ҳисобланади;

11.Иқтисодийнинг пасайиши туфайли ишини йўқотганлар қайси тоифага киради?

- а) фризион ишсизлар; б) структуравий ишсизлар;
+в) даврий ишсизлар; г) яширин ишсизлар.

12.Тўлиқ бандлик шароитида фризион ишсизлик бўлиши керак:

- а) «0»га тенг; б) 1%дан кам;
в) циклик формадаги ишсизликдан кам; + г) ҳамма жавоблар нотўғри;

13.Оукен қонунига биноан ҳақиқий ишсизлик даражасининг табиий ишсизликдан 2% ошиши ЯИМ реал (ҳақиқий) ҳажмини % ҳисобида унинг потенциал миқдоридан орқада қолишига олиб келади:

- а)2% га; б)3% га;
в)4% га; + г) 5% га.

14.Иқтисодий қуйидаги маълумотлар билан ифодаланган: аҳолининг умумий сони 65млн. киши; меҳнат ресурслари сони 44млн.киши. Ишсизлар сони 4млн. киши. Иш билан бандлар сони 36 млн. киши. Бу ҳолатда ишсизлик даражаси тенг бўлади:

- а) 9.09%; +б)10%; в) 11.1%; г) 6.15 %.

15.Ишсизликнинг табиий даражаси 6 %, ишсизликнинг ҳақиқий даражаси 7,33 %, потенциал ЯИМ йилига 3 %га ўсади, ЯИМнинг даврий ишсизлик динамикасига таъсирчанлиги коэффиценти 3 га тенг. Кейинги йилда табиий ишсизлик даражасида ресурсларнинг тўлиқ бандлиги таъминланиши учун ишлаб чиқаришнинг ҳақиқий даражаси қандай суръатда ўсиши лозим?

- а) 6 % га; б) 4 % га; +в) 7 % га; 4,33 % га.

16.Агар истеъмол баҳолари индекси ўтган даврга нисбатан ўсган бўлса, унда ЯИМ дефлятори:

- а) ўсади; б) камайди; в) ўзгармайди;
+г) кўпайиши, камайиши ёки ўзгармаслиги мумкин.

17.1997 йилда 1992 йилга нисбатан истеъмол нархлар индекси 500% ни, 1996 йилда эса 1992 йилга нисбатан 400% ни ташкил этди. 1997 йилдаги инфляция суръатини аниқланг.

- +а)25%;
- б)400%;
- в) 20%;
- г)100%.

18.Агар номинал даромад 5% га , баҳо даражаси эса 10% ошса, у ҳолда реал даромад:

- а)2% га ошади;
- б)5% ошади;
- в)2% га камаяди;
- + г) 5% га камаяди.

19.Номинал фоиз ставка 20% га тенг, инфляция даражаси йилига 15% га тенг бўлганда, реал фоиз ставка нимага тенг бўлади?

- +а)5%;
- б)75%;
- в)35%;
- г) 10%.

20.Агарда потенциал маҳсулот ишлаб чиқариш 550, хақиқий ишлаб чиқариш эса 500 га тенг бўлса, унда ЯИМдаги узилиш ёки орқада қолиш нимага тенг?

- +а) 9%;
- б)5%;
- в) 10%;
- г)1,1%.

21.Инфляция суръати йилига 4% тенг бўлса, нархлар даражаси неча йилдан кейин икки бараварга ўсади?

- а) 25 йилдан кейин;
- б)20 йилдан кейин;
- +в) 17,5 йилдан кейин;
- г)28 йилдан кейин.

22.Қуйидаги кўрсаткичлар воситасида иккинчи йилда биринчи йилга нисбатан реал фоиз ставкаси қанча миқдорга ўзгарганини топинг?

Йиллар	Инфляция даражаси	Номинал фоиз ставкаси
1	3%	8%
2	8%	3%

- а) реал фоиз ставкаси ўзгармади;
- б) 5 % га кўпайди;
- в 5 % га камайди;
- + г)10 фоизга камайди.

23.Филлипс эгри чизигининг замонавий талқинига кўра, инфляция даражаси қуйидаги билан мусбат боғлиқликка эга:

- а кутилаётган инфляция билан;
- б)ишсизликнинг табиий даражаси билан;
- в)таклиф шоклари билан;
- +г)юқорида келтирилган барча жавоблар тўғри.

24.Номинал ялпи ички маҳсулотнинг ва баҳолар даражасининг бир вақтда пасайиши классик модел бўйича қуйидагича тушунтирилади:

- +а) фақатAD эгри чизиги чапга силжийди;
- б)фақат AD эгри чизиги ўнгга силжийди;
- в) фақат потенциал ЯИМ даражаси пасаяди;
- г)AS эгри чизиги ўнгга силжийди..

25.Баҳолар даражаси ўзгармаган ҳолда ЯИМнинг пасайиши классик модел бўйича қуйидагича тушунтирилади:

- а) потенциал ЯИМ ўзгармагани ҳолда ялпи талаб ўсади;
- +б) бир вақтнинг ўзида ялпи талаб ва потенциал ЯИМ камаяди;
- в) ялпи талаб ўзгармагани ҳолда потенциал ЯИМ ўсади;
- г) потенциал ЯИМ пасайгани ҳолда ялпи талаб ўсади.

26. AD эгри чизигининг чап ва ўнг томонга силжиши баҳолар даражасига таъсир этмайди, агар:

- +а) бу силжиш A S эгри чизигининг горизонтал кесимида булса;
- б) бу силжиш AS эгри чизигининг вертикал кесимида бўлса;
- в) бу силжиш AS эгри чизигининг оралик кесимида бўлса;
- г) иқтисодиёт тўлиқ бандлик шароитида бўлса.

27. Агар баҳо даражаси ошса, ишлаб чиқариш пасаяди, бу ҳолат AD –AS моделида изоҳланади:

- а) AD эгри чизигининг ўнгга силжигани билан;
- б) AD эгри чизигининг чапга силжигани билан;
- +в) AS эгри чизигининг чапга силжигани билан;
- г) AS эгри чизигининг ўнгга силжигани билан;

28. AS эгри чизиги Кейнс кесимида:

- а) ижобий эгилишга эга;
- б) салбий эгилишга эга;
- в) вертикал кўринишга эга;
- + г) горизонтал кўринишга эга.

29. Иқтисодиёт ASнинг классик кесимида бўлганда, AD нинг ўсиши қуйидагига олиб келади:

- +а) баҳоларнинг ўсишига, лекин реал ЯИМ (даражаси) динамикага таъсир қилмайди;
- б) ЯИМнинг ўсишига олиб келади, лекин баҳолар даражасига таъсир қилмайди;
- в) баҳолар даражаси ва реал ЯИМнинг ўсишига;
- г) баҳолар даражасининг пасайишига ва реал ЯИМ ўсишига.

30. Ялпи талаб AD эгри чизик бўйлаб юқорига сурилади, агар:

- а) баҳолар даражаси пасайса;
- + б) баҳолар даражаси ошса;
- в) ишлаб чиқариш қувватлари пасайса;
- г) миллий валютанинг курси кўтарилса;

31. Ялпи талаб эгри чизиги тенгламаси: $Y=2500-500P$, ишлаб чиқаришнинг потенциал ҳажми 2000. Агар шу вазиятда иқтисодиётдаги баҳолар даражаси 1,3 га тенг бўлса, унда узоқ муддатли даврда баҳолар даражаси:

- +а) ўсиш тенденциясига эга бўлади;
- б) пасайиш тенденциясига эга бўлади;
- в) ўзгармайди;
- г) дастлаб ўсади сўнг пасаяди.

32. Агар дастлаб иқтисодиёт узоқ муддатли мувозанат ҳолатида бўлса унда нефт баҳоларининг ўсиши натижасида келиб чиққан таклиф шоки қисқа муддатли даврга олиб келиши мумкин:

- а) иқтисодиётда баҳолар даражаси ва ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсишига;
- б) иқтисодиётда баҳолар даражаси ва ишлаб чиқариш ҳажмларининг пасайишига.;
- в) баҳолар даражасининг ўсиши ва ишлаб чиқариш ҳажмининг ўзгармай қолишига;
- +г) баҳолар даражасининг ўсиши ва ишлаб чиқариш ҳажмининг камайишига;

33. Агар истеъмолчилар тасарруфдаги даромадларидан жорий истеъмолга қилинадиган харажатлари улушини кўпайтирсалар, қисқа даврда:

- а) аввалам бор ишлаб чиқариш ҳажми ва бандлилик даражаси ошади;
- б) аввалам бор ишлаб чиқариш ҳажми ва бандлилик даражаси камаяди;
- +в) ишлаб чиқариш ҳажми ва бандлилик даражаси ўзгармагани ҳолда баҳолар даражаси кўтарилади;
- г) ишлаб чиқариш ҳажми ва бандлилик даражаси ўзгармагани ҳолда баҳолар даражаси пасаяди.

34. Ялпи талаб эгри чизиғи силжийди:

- а) ўннга, агар давлат харажатлари қисқарса;
- б) чапга, агар иқтисодиётдаги баҳолар даражаси ўсса;
- +в) ўннга, агар иқтисодиётда пул таклифи кўпайса;
- г) чапга, агар аҳолидан олинандиган даромад солиғи қисқарса.

35. Ялпи таклифнинг классик моделида:

- а) иш ҳақи, баҳолар даражаси ва реал ЯИМ ўзгарувчан;
- б) номинал ЯИМ, ва баҳолар даражаси қайд қилинган (ўзгармас);
- в) ялпи талабнинг ўзгариши баҳолар даражасига таъсир этмайди;
- +г) иқтисодиёт тўлиб бандлик шароитида турган ҳолат акс эттирилади;

36. Фараз қилайлик, мамлакатда даромад ўтган йилга нисбатан 100 бирликка ўсган ва бу истеъмолни 75 бирликка ўзгаришига олиб келган. Унда жамғаришга бўлган чегаравий мойиллик (MPS) ва истеъмолга булган чегаравий мойиллик (MPC) нимага тенг булади?

- а) 33,3% ва 66,7%;
- б) 75% ва 25%;
- +в) 25% ва 75%;
- г) 125% ва 75%.

37. Агарда ихтиёридаги даромад (У) 200га истеъмол (С) 180 га тенг бўлса, унда истеъмолга бўлган ўртача мойиллик (APC) ва жамғаришга бўлган ўртача мойиллик (APS) нимага тенг бўлади?

- а) 111% ва 11%;
- б) 90% ва 10%;
- +в) 98% ва 2%;
- г) 80% ва 20%.

38. Кейнс моделига кўра:

- а) иқтисодиётда таклиф ўзига мос талабни туғдиради;
- б) баҳолар ва номинал иш ҳақлари ўзгарувчан;
- в) ишлаб чиқариш ҳажмини иқтисодиётдаги капитал захираси белгилаб беради;
- +г) қисқа муддатди даврга баҳолар ва номинал иш ҳақи қайд этилган;

39. Кейнснинг макроиқтисодий мувозанат моделида ЯИМнинг мувозанатли даражаси, бу:

- а) жамғармалар ва режалаштирилган соф инвестицияларнинг тенглигидаги ЯИМ даражаси;
- б) даромадлар ва режали харажатлар тенглигидаги ЯИМ даражаси;
- в) ҳақиқий харажатлар ва режали харажатлар тенглигидаги ЯИМ даражаси;
- +г) келтирилган барча жавоблар тўғри.

40. Агар даромадлар режалаштирилган харажатлардан юқори бўлса, у холда фирма ишлаб чиқаришини қисқартиради, чунки режадан ташқари маҳсулотлар миқдори (уларнинг захираси) :

- +а) кўпаяди;
- б) камаяди;
- в) «0»га тенг бўлади;
- г) ўзгармайди.

41. Агар солиқлар 100 бирликка кўтарилса, фоиз ставкаси ўзгармасдан қолса, истеъмолга чегаравий мойиллик 0,6 га тенг бўлса кейнс хочини қўллаган ҳолда ҳисобланган ишлаб чиқариш ҳажми...

- а) 150 га кўпаяди;
- б) 150 га камаяди;
- в) 250 га кўпаяди;
- г) 250 га камаяди.

42. Ұтган йили ЯИМ 2000 ни, давлат харажатлари эса 500 ни ташкил қилди. Харажатларни 50 га ошириб ҳукумат ЯИМни 200 га оширишга эришиди. МРС (истеъмолга бўлган чегараланган мойиллик) нечага тенг?

+а) 0,75 га; б) 0,25 га; в) 0,85 га; г) 0,5 га.

43. Истеъмол функцияси қуйидаги кўринишга эга:

$C=400+0,8 Yd$ Автоном харажатлар мультипликатори тенг:

а) 4 га б) 8 га в) 3 га + г) 5 га

44. Агар (нақд пул / депозит) коэффиценти пасайса, бошқа шароитлар ўзгармаган ҳолда:

а) пул мультипликатори камайди; б) пул таклифи камайди;
+в) пул таклифи кўпаяди; г) банк мультипликатори камайди.

45. Агар пул базаси (МВ) 300 млрд сўмга, депозитларни мажбурий захиралаш нормаси 0,1 га, депонентлаш коэффиценти эса 0,2 га тенг бўлса, пул таклифи миқдорини аниқланг.

а) 3000 млрд сўм; + б) 1200 млрд сўм;
в) 650 млрд сўм; г) 900 млрд сўм.

46. Пулга тансакцион талаб ўсади, агар:

а) номинал ЯИМ камайса; б) баҳолар даражаси пасайганда;
в) фоиз ставкаси кўтарилса; + г) номинал ЯИМ кўпайса.

47. Айталик, нақд пулга талаб депозитларнинг 10 %ига тенг бўлсин. Депозитларни мажбурий захиралаш нормаси 0,15 га тенг. Агар Марказий Банк пул таклифини 880 млрд. сўмга ошироқчи бўлса, пул базасини...

+а) 200 млрд. сўмга кўпайтириши керак; б) 133 млрд сўмга кўпайтириши керак;
в) 88 млрд. сўмга кўпайтириши керак; г) 250 млрд. сўмга кўпайтириши керак.

48. Иқтисодиёт қуйидаги маълумотлар билан ифодаланган: истеъмол харажатлари $C=100+0,8Yd$; Инвестициялар $I=200$; давлат харажатлари $G=800$; Солиқ ставкаси $t=0,2$. Агар ҳукумат солиқ ставкаларини ошириш ва давлат харажатларини камайтириш орқали давлат бюджетини баланслаштириш тўғрисида қарор қабул қилса, унда:

а) ЯИМ 2500 дан ошиб кетади;
+б) ЯИМ 2500дан кам бўлади;
в) ЯИМ 2500га тенг бўлади;
г) ЯИМ динамикасини прогноз қилиш учун маълумотлар етарли эмас.

49. Ресурслар тўлиқ банд бўлган иқтисодиётда ҳукумат давлат харажатларини 15 млрд. сўмга оширишга қарор қилди. Даромадларнинг мувозанатли даражаси 500 млрд. сўм, истеъмолга чегаравий мойиллик 0,75, давлат бюджетига соф солиқ тушумлари автоном, яъни даромадлар даражасига боғлиқ эмас. Ортиқча ялпи таклифни юзага келтирмаслик ва баҳолар даражасининг барқарорлигини сақлаб туриш учун бюджетга солиқ тушумларини қанчага кўпайтириш лозим?

а) 25 млрд сўмга; + б) 20 млрд. сўмга; в) 30 млрд. сўмга; г) 35 млрд. сўмга.

50. Агар иқтисодиёт мувозанат ҳолатида турган бўлса, таъкидлаш мумкинки:

- а) истеъмол харажатлари инвестицияларга тенг бўлиши лозим;
- б) давлат бюджети баланслашган;
- в) истеъмол харажатларини ҳар қандай ошириш инфляцион узилишга олиб келади;
- +г) барча келтирилган жавоблар нотўғри.

51. Қуйида келтирилган фикрларнинг қайси бири нотўғри?

- а) давлат қарзининг тўлаш харажатларининг ортиши солиқ ставкаларини пасайтириш имкониятини камайтиради;
- +б) солиқ ставкаларининг пасайтирилиши инфляция суръати кўтарилиши эҳтимолини тўлиқ бартараф қилади;
- в) солиқ ислохотлари солиқ ставкаларини пасайтириш, солиқ базасини кенгайтириш, ва турли категориядаги солиқ тўловчилар орасида солиқ юқини тенг тақсимлаш мақсадларини кўзда тутаяди;
- г) солиқ ставкаларини пасайтириш бюджетнинг солиқ тушуми кўринишидаги даромадлари паайишига олиб келиши мумкин.

52. Давлат харажатларининг ўсиши реал ЯИМни кўпайишига олиб келади, қачонки:

- а) давлат харажатлари ва пул таклифи бир вақтда ўсса;
- +б) давлат харажатларининг ортиши нодавлат саторининг шунга тенг миқдордаги харажатлари камайишига олиб келмаса;
- в) бу харажатлари давлат хизматчилари иш ҳақи оширилишига эмас, балки товарлар ва хизматлар сотиб олишга сарфланса;
- г) бу харажатлари давлат облигациялари чиқарилиши ҳисобига молиялаштирилса.

53. Мажбурий захиралаш нормаси 12%, ортиқча резервлар депозитлар суммасининг 3 %ини ташкил этади. Агар жами резервлар 45 млрд сўмни, нақд пуллар эса 150 млрд. сўмни ташкил этса, депозитлар ҳажми тенг бўлади:

- +а) 300 млрд. сўмга;
- б) 375 млрд. сўмга;
- в) 363,75 млрд. сўмга;
- г) 225 млрд. сўмга.

54. Депозитларни мажбурий захиралаш нормасининг оширилиши:

- а) пул мультипликаторининг ўсиши ҳисобига пул таклифини кўпайтиради;
- +б) пул мультипликаторининг пасайиши ҳисобига пул таклифини камайтиради;
- в) ҳисоб ставкасининг пасайиши ҳисобига пул таклифини кўпайтиради;
- г) тижорат банкларининг кредит бериш имкониятини кенгайтиради.

55. Депозитларни мажбурий захиралаш нормаси 0,25 га тенг. Очiq бозордаги операциялар орқали Марказий Банк пул таклифини максимал 440 млрд. сўмга ошириши мумкин. Бу учун эса Марказий Банк:

- а) 110 млрд. сўмлик облигацияларни сотиши лозим;
- б) 440 млрд. сўмлик облигацияларни сотиши керак;
- в) 1760 млрд. сўмлик облигацияларни сотиб олиши лозим;
- +г) 110 млрд. сўмлик облигацияларни сотиб олиши керак.

56. Марказий Банк пул таклифини камайтиришга қарор қилса, у ҳолда:

- а) депозитларни мажбурий захиралаш нормасини пасайтиради;
- б) очiq бозорда облигацияларни сотиб олади;
- +в) қайта молиялаш ставкасини кўтаради;
- г) пул-кредит сиёсатини юмшатади.

57. Очиқ бозордаги операциялар-бу:

- а) номолиявий корпорациялар томонидан фонд биржаларида акция ва облигацияларни сотиб олиш-сотиш;
б) тижорат банклари томонидан чет-эл валюталарини сотиб олиш-сотиш;
в) мамлакат компаниялари томонидан жаҳон бозорида товарлар ва хизматлар сотиб олиш-сотиш;
+г) Марказий Банк томонидан давлат қимматли қоғозларини сотиб олиш-сотиш.

58. IS-LM моделида давлат харажатлари (G) ва пул таклифи (M) шундай ҳолатда ўзгардики, бунда даромад миқдори (Y) сақланиб қолди, (R) фоиз ставкаси эса кўпайди. Бу ҳолатда шуни қайд этиш мумкинки:

- +а) G кўпайди, M камаяди; б) G ва M кўпайди;
б) G камаяди, M кўпайди; г) G ва M камаяди.

59. Иқтисодиёт қуйидаги маълумотлар билан ифодаланган: мувозанатли ишлаб чиқариш ҳажми $Y=5000$; истеъмол функцияси $C=500+0,6(Y-T)$; Солиқлар $T=600$; давлат харажатлари – 1000; инвестиция функцияси: $I=2160-10000R$. Бу ҳолатда мувозанатнинг реал фоиз ставкаси тенг бўлади:

- а) 5%; б) 8%; в) 10%; +г) 13%.

60. Товарла ва хизматлар сотиб олишга давлат харажатларининг 10 бирликка ўсиши IS эгри чизигининг қуйидагича силжишини келтириб чиқаради:

- а) ўнгга 10 бирликка;
б) чапга 10 бирликка;
+в) ўнгга $10 * \frac{1}{1-b}$ бирликка, бу ерда b - истеъмолга чегараланган мойиллик;
г) чапга $10 * \frac{1}{1-b}$ бирликка;

61. Агар истеъмолга чегаравий мойиллик 0,75 га тенг бўлса, солиқларнинг 100 бирликка камайиши натижасида:

- а) IS эгри чизиги ўнгга 300 бирликка силжийди;
б) LM эгри чизиги ўнгга 100 бирликка силжийди;
+в) IS эгри чизиги ўнгга 300 бирликка силжийди;
г) IS ва LM эгри чизиклари бир вақтда ўнгга 300 бирликка силжийди.

62. Иқтисодиёт қуйидаги кўрсаткичлар воситасида берилган:

$$Y=C+I+G+X_n; \quad C=100+0,9Y_d; \quad I=200-500R;$$
$$X_n=100-0,12Y-500R; \quad M=(0,8Y-2000R)P;$$
$$G=200; \quad t=0,2; \quad M_s=800; \quad P=1.$$

Бундай вазиятда LM эгри чизиги тенгламаси қуйидаги кўринишда бўлади:

- +а) $Y=1000+2500R$; б) $Y=900+2600R$;
в) $Y=900+600R$; г) $Y=1000+2700R$.

63. Солик. ставкаси (t) ва муомаладаги пул массаси (M) ўзгариши натижасида фоиз ставкаси (R) ўз ҳолича қолди даромад (Y) ўсди. Қайд қилиш мумкинки:

- +а) M ўсди, t камайди;
б) t ва M ўсди;
в) M ва t камайди;
г) M камайди, t ўсди.

64. Иқтисодиёт қуйидаги кўрсаткичлар воситасида берилган:

$Y=C+I+G+X_n$; $C=100+0,9Y_d$; $I=200-500R$; $X_n=100-0,12Y-500R$;

$M=(0,8Y-2000R)P$; $G=200$; $t=0,2$; $M_s=800$; $P=1$.

Бундай вазиятда IS эгри чизиги тенгламаси қуйидаги кўринишда бўлади:

- а) $Y=1600-2700R$;
- б) $Y=1500-2500R$;
- в) $Y=1500-2600R$;
- г) $Y=1600-2600R$;

65. Агар иқтисодиёт ликвидлилик тузоғи ҳолатида турган бўлса, у ҳолда:

- а) товарлар ва хизматлар ҳамда пул бозорларидаги мувозанатга LM эгри чизигининг кейнс кесимида эришилади;
- б) иқтисодий агентлар нақд пулларни сақлаб туришни афзал кўришади;
- в) пул таклифи бўйича самарали талаб эластик эмас;
- +г) барча келтирилган фикрлар нотўғри.

66. IS –LM эгри чизикларининг кесишиш нуқтасида:

- а) режалаштирилган хароҷатлар ҳақиқий хароҷатларга тенг;
- б) реал пул таклифи пулга бўлган реал талабга тенг;
- +в) ишлаб чиқариш ва фоиз ставкаси даражалари ҳам товар, ҳам пул бозоридаги мувозанат шартларини қаноатлантиради;
- г) келтирилган барча таъкидлар нотўғри.

67. Ҳукумат солиқларни оширган вазиятда, фоиз ставкасини ўзгармасдан туришини таъминлаб туриш учун Марказий Банк:

- +а) пул таклифини камайтиради;
- б) пул таклифини кўпайтиради;
- в) олдин пул таклифини кўпайтиради, сўнгра эса камайтиради;
- г) олдин пул таклифини камайтиради, сўнгра эса кўпайтиради.

68. Ҳукумат солиқларни оширган шароитда Марказий Банк пул таклифини пасайтирса:

- а) фоиз ставкаси албатта ошади;
- б) фоиз ставкаси албатта камаяди;
- в) мувозанатли даромад даражаси албатта ошади;
- +г) мувозанатли даромад даражаси албатта камаяди.

69. Қуйида санаб ўтилганларнинг қайсиси потециал ЯИМ ўсишининг омили ҳисобланади?

- а) ишчи кучи сонининг ўсиши;
- б) иқтисодиётда капитал захираларининг кўпайиши;
- в) иқтисодиётда меҳнат унумдорлигининг ўсиши;
- +г) келтирилган барча жавоблар тўғри;

70. Тўлиқ бандликка эришган иқтисодиётда иқтисодий ўсишнинг юқори суръатлари таъминланиши учун:

- а) жамғариш ва инвестиция меъёрлари кичик бўлиши лозим;
- б) жамғариш меъёри катта ва инвестиция меъёри кичик бўлиши лозим;
- +в) жамғариш ва инвестиция меъёрлари катта бўлиши лозим;
- г) жамғариш меъёри кичик, инвестиция меъёри эса катта бўлиши лозим.

71. Солоу моделида бир иш билан банд ходимга тўғри келувчи ишлаб чиқариш ҳажмининг барқарор ўсиши изоҳланади:

- а) аҳоли сонининг ўсиши билан;
- б) жамғариш меъёрининг ўсиши билан;
- +в) технологик тараққиёт билан;
- г) капитал билан қуролланганлик даражасининг ортиши билан.

72. Ишлаб чиқариш функцияси ва жамғариш меъёри ўзгармас, аҳоли сонининг ўсиши ҳамда технологик тараққиёт суръатлари доимий бўлган шароритда иқтисодиётда капиталнинг чиқиб кетиш (амортизация) меъёри оширилса:

- +а) битта ходимга тўғри келувчи капитал захирасининг барқарор даражаси пасаяди;
- б) битта ходимга тўғри келувчи капитал захирасининг барқарор даражаси ўсади;
- в) фонд билан қуролланганликнинг барқарор даражаси ўзгармайди;
- г) аниқ бир фикр билдириш мумкин эмас.

73. Интенсив иқтисодий ўсишнинг манбаи бўлиб ҳисобланади:

- а) табиий газнинг янги манбалари очилиши;
- +б) янги авлод станогидан фойдаланиш натижасида меҳнат унумдорлигининг ошиши;
- в) ҳафталик иш соатининг узайтирилиши;
- г) қишлоқ хўжалигида янги экин майдонларининг ўзлаштирилиши.

74. Солоу моделига кўра аҳоли сонининг ўсиш суръати n га, технологик тараққиёт даражаси эса g га тенг бўлса барқарор ҳолатдаги ялпи ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати тенг бўлади:

- а) n га;
- б) 0 га;
- в) g га;
- + г) $n+g$ га .

75. Тарихан ишчи кучининг қишлоқ хўжалигидан саноатга кўчиб ўтиши:

- а) инфляция ҳолатларини юзага келтиради;
- б) ўртача меҳнат унумдорлигининг пасайишига олиб келади;
- в) аҳоли жон бошига тўғрикеладиган ЯИМ ҳажмининг пасайишига олиб келади;
- +г) ўртача меҳнат унумдорлигининг ўсишига олиб келади;

76. Иқтисодий ўсишнинг Домар ва Харрод моделларида инвестициялар:

- а) ишчи кучи ва табиий ресурслар билан бирга иқтисодий ўсиш омили ҳисобланади;
- б) фақат ялпи талаб компоненти деб қаралади;
- +в) ҳам ялпи талаб, ҳам ялпи тақлиф компоненти ҳисобланади;
- г) жамғариш меъёри пасайгандагина кўпайиши мумкин.

77. Домар моделига кўра иқтисодий ўсиш:

- +а) жамғариш меъёри ва капитал унумдорлигини ўстириш ҳисобига таъминланади;
- б) фақат капиталнинг унумдорлиги ортишига боғлиқ;
- в) ишчи кучи сони ва сифатининг ўсишига боғлиқ;
- г) жамғариш меъёри пасайтирилиши билан таъминланади.

78. Қуйидаги таъкидларнинг қайси бири нотўғри?

- а) иқтисодий ўсиш потенциал ЯИМ ҳажмининг ошганлигини англатади;
- +б) иқтисодий ўсишни классик кесмадаги ялпи тақлиф эгри чизиғининг ҳамда ишлаб чиқариш имкониятлари эгри чизиғининг чапга силжиши кўринишида тасвирлаш мумкин;
- в) иқтисодий ўсиш аҳоли жон бошига ёки иқтисодиётда банд бўлган битта ходимга тўғри келувчи ЯИМ ҳажмининг кўпайиши кўринишида ҳам аниқланади;
- г) иқтисодий ўсиш кўрсаткичи реал ЯИМ ҳажмининг базис даврига нисбатан ўсиш суръати кўринишида аниқланади.

79. А мамлакат барча ресурслардан фойдаланган ҳолда 200 бирликдаги Х товарини ёки 350 бирликдаги У товарни ишлаб чиқара олади. В мамлакат эса 450 бирликдаги Х товарини ёки 600 бирликдаги У товарини ишлаб чиқариш имкониятига эга. Бу ҳолда:

- а) мамлакатлар орасида ўзаро манфаатли савдони йўлга қўйиб бўлмайди;
- +б) А мамлакат савдо муносабатларини ўрнатганидан сўнг Х товарни импорт қилади;

92. Агар А мамлакат фуқароси В мамлакат давлат хазина облигациясини 100 минг долларга сотиб олса, бу операция тўлов балансида қуйидагича акс эттирилади:

- а) молиявий счеҗ бўйича актив камайтиради;
- +б) молиявий счеҗ бўйича актив кўпайтиради;
- в) жорий операциялар счеҗи бўйича активлар камайтиради;
- г) жорий операциялар счеҗи бўйича активлар кўпайтиради.

93. Агар А мамлакат В мамлакатга янги бурғулаш ускунасини сотса, бу операция А мамлакатнинг тўлов балансида қуйидагича акс эттирилади:

- +а) жорий операциялар счеҗи активи кўпайтиради;
- б) жорий операциялар счеҗи активи камайтиради;
- в) капитал ҳаракати счеҗи активи камайтиради;
- г) молия счеҗи бўйича актив кўпайтиради.

94. Бошқа шароитлар ўзгармаган вазиятда миллий валютага бўлган талаб кўпаяди, қачонки:

- +а) бу мамлакатда бошқа мамлакатларга қараганда реал фоиз ставкаси нисбатан юқори, инфляция даражаси эса нисбатан паст бўлса;
- б) бу мамлакатда бошқа мамлакатларга қараганда реал фоиз ставкаси нисбатан паст, инфляция даражаси эса нисбатан юқори бўлса;
- в) бу мамлакатда бошқа мамлакатларга қараганда реал фоиз ставкаси ҳамда инфляция даражаси нисбатан юқори бўлса;
- г) барча жавобларда келтирилган ҳолатларда миллий валютага бўлган талаб камайди.

95. Агар мамлакатда миллий валютанинг реал алмашинув курси кўтарилса, бошқа шароитлар ўзгармаган ҳолда :

- а) бу мамлакат фуқаролари учун импорт товарлари нисбатан арзонлашади;
- б) мамлакат соф экспорти қисқаради;
- в) тўлов баласининг жорий счеҗи тақчиллиги кўпаяди;
- +г) барча жавобларда келтирилган ҳолатлар рўй берад.

96. Агар Марказий Банк миллий валютани ревалвация қилса :

- а) мамлакатдаги импорт қилинадиган хомашёдан фойдаланидиган тармоқлар зарар кўради;
- +б) экспортга йўналтирилган маҳсулот ишлаб чиқарувчи тармоқлар зарар кўради;
- в) бу мамлакатнинг савдо ҳамкорлари бўлган мамлакатларда ишсизлик даражаси ўсиши мумкин;
- г) мамлакатнинг соф экспорти кўпаяди.

97. Сўмнинг арзонлашуви натижасида:

- а) Ўзбекистондан маҳсулот импорт қилиш чет элликлар учун қимматлашади;
- б) Ўзбекистонликлар учун чет-элдан импорт қилинадиган маҳсулотлар арзонлашади;
- +в) Ўзбекистондан маҳсулот импорт қилиш чет элликлар учун арзонлашади;
- г) соф экспорт ҳажми қисқаради.

98. Валюта тушумини ишлаб чиқарувчилар ўртасида ўрнатилган меъёрлар бўйича тақсимлашдан иборат бўлган валюта назорати чораси олиб келиши мумкин:

- а) импортнинг кўпайиши ва тўлов баланси ҳолатини вақтинча ёмонлашувига;
- +б) импортнинг қисқариши ва тўлов баланси ҳолатини вақтинча яхшиланишига;
- в) миллий валютанинг алмашинув курсини барқарор ўсишига;
- г) иқтисодий ўсиш суръатларининг барқарор кўтарилишига.

99. Миллий валюта алмашинув курсининг сезиларли пасайиши мамлакат экспорти ва импорти ҳажмига қандай таъсир кўрсатади:

- а) экспорт ва импорт ҳажмлари ошади;   б) экспорт ва импорт ҳажмлари камаяди;
в) экспорт камаяди, импорт эса кўпаяди;   + г) экспорт кўпаяди, импорт эса камаяди.

100. Қайд қилинган валюта курси тизимида:

- а) ташқи балансга, пул-кредит сиёсатига нисбатан, бюджет-солиқ сиёсати кучлироқ таъсир кўрсатади;
+б) пул-кредит сиёсати тўлов балансини тартибга солишда бюджет-солиқ сиёсатига қараганда нисбий устунликка эга, аммо ички мувозанатни тартибга солишда эмас;
в) бюджет-солиқ сиёсати, ролларни тақсимлаш қондасига кўра, ташқи балансни тартибга солишда фойдаланилади;
г) пул-кредит сиёсати, ролларни тақсимлаш қондасига кўра, ички балансни тартибга солишда фойдаланилади

Тест жавоблари:

1-б	26- а	51- б	76- в
2-в	27- в	52- б	77- а
3-г	28- г	53- а	78- б
4-а	29- а	54- б	79- б
5-б	30- б	55- г	80- в
6-в	31-а	56- в	81- а
7-г	32- г	57- г	82- в
8-а	33- в	58- а	83- г
9-б	34- в	59- г	84- а
10-б	35- г	60- в	85- в
11-в	36- в	61- в	86- г
12-г	37- б	62- а	87- б
13-г	38- г	63- а	88- а
14-б	39- г	64- б	89- б
15-в	40- а	65- г	90- в
16-г	41- б	66- в	91- г
17-а	42- а	67- а	92- б
18-г	43- г	68- г	93- а
19-а	44- в	69- г	94- а
20-а	45- б	70- в	95- г
21-в	46- г	71- в	96- б
22-г	47- а	72- а	97- в
23-г	48- б	73- б	98- б
24-а	49- б	74- г	99- г
25-б	50- г	75- г	100- б

“MAKROIQTISODIYOT” FANIDAN TEST SAVOLLARI

1. Ishlab chiqarish imkoniyatlari egri chizig‘i nimani bildiradi?

ishlab chiqarish vositalari va istemol buyumlari ishlab chiqarishning mumkin bo‘lgan maksimal hajmini ifodalaydi

~bozor resurslaridan foydalangan holda ishlab chiqarish vositalari ishlab chiqarish hajmini maksimal darajasini xarakterlaydi

~yil davomida istemol buyumlari ishlab chiqarishning mumkin bo‘lgan maksimal hajmini ifodalaydi

~yil davomida ishlab chiqarish vositalarini ishlab chiqarishning mumkin bo‘lgan maksimal hajmini belgilaydi

}

2. Alohida fan sifatida “Makroiqtisodiyot” fanining asoschisi:

{=J.M.Keyns
~P. Samuelson
~A. Smit
~F. Kene
}

3. Makroiqtisodiy tartibga solishning obekti bo’lib nima hisoblanadi?

{=umumiy milliy iqtisod
~alohida korxonalar faoliyati
~mahsulotlar talabi
~mahsulotlar taklifi
}

4. Quyidagilarning qaysi biri makroiqtisodiy tadqiqot ob'ektiga kiradi:

{=Markaziy bank tomonidan iqtisodiyotni rag’batlantirish maqsadida qayta moliyalash stavkasining pasaytirilishi
~Milliy aviakompaniyaning foydasini ko’paytirish muammolari
~Hudud sanoatini kompleks rivojlantirish masalasi
~ishlab chiqarayotgan mahsulotiga talab pasayganligi sababli “BBB” kompaniyasi tomonidan ishchilarni ommaviy ishdan bo’shatishi masalasi
}

5. Makroiqtisodiy tadqiqotning o’ziga xos usuli bo’lib hisoblanadi:

{=agregatlash usuli
~analiz va sintez usuli
~ilmiy abstraktsiya usuli
~iqtisodiy- matematik modellashtirish usuli
}

6. Agregat miqdorlar bo’lib hisoblanadi:

{=yalpi milliy daromad
~mamlakatda neft qazib chiqarish hajmi
~elektroenergiya narxi
~ “O’zneftgaz” AKda ishlovchilarning jami soni
}

7. Quyidagilarning qaysi biri agregat miqdorlar hisoblanmaydi:

{=mamlakatda bir yil davomida yetishtirilgan paxta xomashyosi hajmi
~narxlarning o’rtacha darajasi
~yalpi talab
~yalpi ichki mahsulot
}

8. Yopiq iqtisodiyot sharoitida resurslar, tovarlar va xizmatlar hamda daromadlarning doiraviy aylanish modeli o’z ichiga olmaydi:

{=tashqi dunyo sektorini
~tadbirkorlik sektorini
~davlat sektorini

~uy xo'jaligi sektorini
}

9.Bozor iqtisodiyoti sharoitida iqtisodiy resurslar tegishli bo'ladi:

{=uy xo'jaliklariga
~firmalarga
~davlatga
~tadbirkorlarga
}

10.Iqtisodiy resurslarga kirmaydi:

{=renta
~jismoniy mehnat
~tadbirkorlik mehnati
~avtomobil
}

11.Tranfert to'lovlar, bu:

{=hukumat tomonidan tovarlar va xizmatlar sotib olishga to'lovlar
~mahsulot va xizmatlar uchun uy xo'jaligi tomonidan to'lovlar
~milliy daromadga qo'shilmaydigan daromad turi
~davlat byudjetidan investitsiyalarni moliyalashtirishga qilingan xarajatlar
}

12.Qo'shilgan qiymat:

mahsulotning sotilish bahosidan uni ishlab chiqarishda foydalanilgan xomashyo va materiallarni sotib (=olishga qilingan xarajatlarni ayirib topiladi
~oraliq mahsulot qiymati
~yakuniy mahsulot qiymati
~mahsulotning sotilish bahosidan ish haqi va ijtimoiy sug'urta ajratmalarini ayirib topiladi
}

13.Tranfert to'lovlar, bu.....

{=evaziga tovarlar etkazib berilmaydigan, xizmatlar ko'rsatilmaydigan va ish bajarilmaydigan bir tomonlama to'lov
~ mahsulot va xizmatlar uchun uy xo'jaliklari tomonidan to'lovlar
~ tovarlar va xizmatlarni sotib olishga hukumat tomonidan qilingan xarajatlar
~hamma javoblar noto'g'ri
}

14.Uy xo'jaliklarining tasarrufdagi daromadlari, bu:

{=shaxsiy daromad minus individual soliqlar
~investitsiya minus jamg'arma
~YaIM plyus mamlakat yuridik va jismoniy shaxslari tomonidan chet ellarda olingan va mamlakatga olib kirilgan daromad minus chet el yuridik va jismoniy shaxslari tomonidan mamlakatda olingan va olib chiqib ketilgan daromadlar
~shaxsiy daromad plyus individual soliq, minus davlat tashkilotlarga sof subsidiyalar
}

15.YaIMning ta'rifi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

{=barcha yakuniy tovarlar va xizmatlar qiymati yig'indisi

~ishlab chiqarilgan barcha tovarlar va xizmatlar qiymati yig'indisi
~sotilgan barcha tovarlar va xizmatlar qiymati yig'indisi
~barcha tayyor tovarlar va xizmatlar qiymati yig'indisi
}

16. YaIM hisoblanadi
{=bozor narxlarida
~ishlab chiqarish narxlarida
~eksport narxlarida
~jahon bozoridagi o'rtacha narxlarda
}

17. Quyidagi daromad yoki xarajatlarning qaysi biri joriy yil YaIMini hisoblashda e'tiborga olinmaydi
{=mebel ishlab chiqaruvchi kompaniya aksiyalarini sotib olish
~mebel ishlab chiqaruvchi kompaniya aksiyadorlariga to'langan dividend
~kompaniya zahiralarining o'sishi
~kvartira uchun ijara haqi
}

18. Quyidagilarning qaysi biri yalpi ichki mahsulot tarkibiga kiradi?
{=reeltorlik firmasining foydasi
~eski mashinani sotishdan olingan pul daromadi
~o'tgan yil ishlab chiqarilgan avtomobilni sotishdan olingan pul daromadi
~talaba uyidan olgan pul o'tkazmasi
}

19. Sof eksport ko'rsatkichi anglatadi:
{=eksport qilingan tovarlar va xizmatlar qiymati bilan import qilingan tovarlar va xizmatlar qiymati farqini
~eksport qilingan tovarlar va xizmatlar qiymati bilan bojxona to'lovlari farqini
~mahsulot eksport qiluvchi firmalarning sof daromadi yig'indisi
~eksport qilingan tovarlar qiymati bilan reeksport qilingan tovarlar va xizmatlar qiymati farqini
}

20. Agar milliy daromaddan korporatsiya foydasidan olinadigan soliqni, taqsimlanmagan foydani hamda ijtimoiy sug'urta to'lovlari ayirsak, so'ngra jismoniy shaxslarga berilgan transfert to'lovlari yuqoridagilarga qo'shsak, olingan miqdor teng bo'ladi:
{=shaxsiy daromadga
~yalpi ichki mahsulotga
~amortizatsiyaga
~sof ichki mahsulotga
}

21. Yalpi milliy daromad, bu:
YaIM plyus mamlakat yuridik va jismoniy shaxslari tomonidan chet ellarda olingan va mamlakatga olib kirilgan daromad minus chet el yuridik va jismoniy shaxslari tomonidan mamlakatda olingan va olib {=chiqib ketilgan daromadlar
~investitsiya minus jamg'arma
~shaxsiy daromad plyus individual soliq
~renta, ish haqi, kapitalga protsent, mulkchilik daromadi va korporatsiya foydasi yig'indisi

}

22. Keltirilgan ma'lumotlarga asoslanib yalpi ichki mahsulot ko'rsatkichini aniqlang: 1. Sof investitsiyalar-51,2; 2. Eksport hajmi-15,3; 3. Amortizatsiya-12,7; 4. Davlat xaridi-57,4; 5. Biznesga egri soliqlar-13, 6. Tranfert to'lovlari-14,8; 7. Import hajmi- 12,4; 8. Foyda solig'i-40,8; 9. Shaxsiy iste'mol xarajatlari- 223,1; 10. Ish haqi-250; 11. Korporatsiya foydasiga soliq-12

{=347,3

~357,6

~388,1

~347

}

23. Quyidagi ko'rsatkichlardan qaysi biri xarajatlar yig'indisi ko'rinishida hisoblangan YaIM tarkibiga kiradi?

{=davlatning tovar va xizmatlar sotib olishga xarajatlari

~korporatsiya foydasi

~ijaradan olingan daromad

~ish haqi va qo'shimcha to'lovlar

}

24. Quyidagi ko'rsatkichlardan qaysi biri xarajatlar yig'indisi ko'rinishida hisoblangan YaIM tarkibiga kirmaydi?

{=korporatsiya foydasiga soliq

~yalpi investitsiyalar

~mahsulot va xizmatlar sof eksporti

~davlatning tovar va xizmatlar sotib olishga xarajatlari

}

25. Quyidagi ko'rsatkichlardan qaysi biri xarajatlar yig'indisi ko'rinishida hisoblangan YaIM tarkibiga kirmaydi?

{=ish haqi va qo'shimcha to'lovlar

~yalpi investitsiyalar

~davlatning tovar va xizmatlar sotib olishga xarajatlari

~mahsulot va xizmatlar sof eksporti

}

26. Yalpi milliy tasarrufdagi daromad:

{=Yalpi milliy daromad plyus xorijdan olingan sof transfertlar

~Yalpi ichki mahsulot plyus xorijdan olingan sof daromadlar

~Yalpi milliy daromad minus amortizatsiya

~Shaxsiy daromad minus individual soliqlar

}

27. YaIM deflatori:

{=nominal YaIMning real YaIMga nisbatiga teng

~real YaIMning nominal YaIMga nisbatiga teng

~inflyatsiya sur'ati tezlashsa pasayadi

~faqat bazis yil "savati" narxi o'zgarishini ifodalaydi

}

28. Oldingi ikki yil davomida nominal YaIM 500 mlrd.dollardan 560 mlrd.dollarga ko'paydi. Shu ikki yild ichida YaIM deflyatori 125%dan 140 % gacha o'zgardi. Bu shuni anglatadiki, real YaIM:

{=o'zgarmadi
~ko'paydi
~kamaydi
~fikt bildirish uchun ma'lumot etarli emas
}

29. Oldingi ikki yil davomida nominal YaIM 1000 mlrd.dollardan 1120 mlrd.dollarga ko'paydi. Shu ikki yild ichida YaIM deflyatori 130%dan 140 % gacha o'zgardi. Bu shuni anglatadiki, real YaIM:

{=ko'paydi
~o'zgarmadi
~kamaydi
~fikt bildirish uchun ma'lumot etarli emas
}

30. 2018 yilda nominal YaIM 77,7 trln. so'mni, YaIM deflyatori 117 %ni, iste'mol narxlari indeksi esa 107,6 %ni tashkil qilgan bo'lsa (2017 y. bazis yili) shu yil uchun real YaIM hajmi teng bo'ladi:

{=66,4 trln. so'mga
~83,6 trln. so'mga
~72,2 trln. so'mga
~90,9 trln. so'm
}

31. O'zbekistonda 1991-2018 yillar mobaynida yalpi ichki mahsulot hajmi

{=3,3 barobar oshdi
~2,3 barobar oshdi
~1,5 barobar oshdi
~2,5 barobar oshdi
}

32. Mamlakatning milliy boyligi ta'rifi qaysi javobda to'g'riroq va to'laroq berilgan?

{=asosiy ishlab chiqarish va noishlab chiqarish fondlari, aholining uy-joy mulki, plyus xo'jalik oborotiga tortilgan mamlakat-ning tabiiy resurslari
~asosiy ishlab chiqarish va noishlab chiqarish fondlari plyus aholining uy-joy mulki plyus mamlakatning tabiiy resurslari
~noishlabchiqarish fondlari plyus aylanma mablag'lar plyus aholining uy-joy mulki
~zahiralalar va rezervlar plyus aholining uy-joy mulki
}

33. 2017 yilda nominal YaIM 48,7 trln. so'mni tashkil qildi. 2018 yilda real YaIM 2017 yilga nisbatan 108,3 foizga o'sdi, deflyator esa shu yili 116 %ni tashkil qildi. 2018 yilda nominal YaIM hajmi:

{=52,7 trln. so'm
~61,2 trln. so'm
~56,4 trln. so'm
~45,5 trln. so'm
}

34. Nominal YaIM:

{=bazis yil narxlarida hisoblangan YaIM
~mamlakatda barcha resurslardan foydalangan holda ishlab chiqarilishi mumkin bo'lgan YaIM hajmi
~joriy(ishlab chiqarilgan) yil narxlarida hisoblangan YaIM
~real YaIMni deflyatorga bo'lib topiladi
}

35. Real YaIM:

{=bazis yil narxlarida hisoblangan YaIM
~mamlakatda barcha resurslardan foydalangan holda ishlab chiqarilishi mumkin bo'lgan YaIM hajmi
~joriy(ishlab chiqarilgan) yil narxlarida hisoblangan YaIM
~nominal YaIMni deflyatorga ko'paytirib topiladi
}

36. Iste'mol narxlarini indeksi

{=barcha tovarlar va xizmatlar umumiy narxining bazis yilga nisbatan o'zgarishini ifodalaydi
~iste'mol tovarlari va xizmatlari umumiy narxining bazis yilga nisbatan o'zgarishini ifodalaydi
~iste'mol tovarlari umumiy narxining bazis yilga nisbatan o'zgarishini ifodalaydi
~sanoat ishlab chiqaruvchilari narxlarini indeksi o'zgarishiga bog'liq emas
}

37. Berilgan ma'lumotlar asosida xususiy jamg'armalar miqdorini aniqlang: daromadlar(Y) –400, transfert to'lovlari (TR) –80, davlat zayomlari bo'yicha foiz to'lovlari(N)-20, soliqlar (T)-30, iste'mol (C)-370.

{=100
~60
~80
~30
}

38. Asosiy makroiqtisodiy ayniyat anglatadi:

{=investitsiyalar va jamg'armalarning tengligini
~davlat byudjeti xarajatlari va daromadlari tengligini
~xarajatlar va daromadlar ko'rinishida hisoblangan YaIM hajmining tengligini
~yalpi talab va yalpi taklifning tengligini
}

39. Mamlakat iqtisodiyotining holatidan qat'y nazar muomaladagi pul massasining hajmi doimiy ravishda yiliga 3-5 % ga o'sishi iqtisodiyotning barqarorligi asosi bo'ladi degan ta'kid ta'luqli:

{=monetaristik nazariyaga
~klassik iqtisodiy nazariyaga
~keynschilikka
~ratsional kutish nazariyasiga
}

40. Yaqin orada yana ish olishga umid qilayotgan odam:

{=ishsizlar guruhiga kiradi
~bandlar rpyhira kiradi

~to'liq bo'lmagan band hisoblanadi
~ishchi kuchi tarkibiga kirmaydi
}

41.To'liq bandlik sharoitidagi ishsizlik darajasi (tabiiy ishsizlik darajasi):
{=friksion va tarkibiy ishsizlikni hisobga oladi
~davriy ishsizlikni hisobga oladi
~nolga teng
~davriy ishsizlik darajasiga teng
}

42.Agar haqiqiy YaIM potentsiyal YaIMga teng bo'lsa, u holda
{=barcha javoblar to'g'ri
~iqtisodiyotda friksion ishsizlik mavjud
~haqiqiy ishsizlik darajasi tabiiy ishsizlik darajasiga teng
~davriy ishsizlik mavjud emas
}

43.Iqtisodiyotning pasayishi tufayli ishini yo'qotganlar qaysi toifaga kiradi?
{=davriy ishsizlar
~strukturaviy ishsizlar
~friksion ishsizlar
~yashirin ishsizlar
}

44.To'liq bandlik sharoitida friksion ishsizlik bo'lishi kerak
{=hamma javoblar noto'g'ri
~davriy ishsizlikdan kam
~1% dan kam
~«0»ga teng
}

45.Ouken qonuniga binoan haqiqiy ishsizlik darajasining tabiiy ishsizlik darajasidan 2% oshishi YaIM real (hakikiy) hajmini % hisobida uning potentsial miqdoridan orqada qolishiga olib keladi
{=5% ga
~4% ga
~7,5% ga
~2% ga
}

46.Ouken qonuniga binoan haqiqiy ishsizlik darajasining tabiiy ishsizlikdan 3% ga ortiishi YaIM real (haqiqiy) hajmini % hisobida uning potentsial miqdoridan orqada qolishiga olib keladi
{=7,5% ga
~2% ga
~5% ga
~4% ga
}

47. Iqtisodiyot quyidagi ma'lumotlar bilan ifodalangan: aholining umumiy soni 86 mln. kishi; mehnat resurslari soni 65 mln. kishi. Ishsizlar soni 5 mln. kishi. Ish bilan bandlar soni 45 mln. kishi. Bu holatda ishsizlik darajasi teng bo'ladi:

{=10%
~9.09%
~11.1%
~6.15 %
}

48. Iqtisodiyot quyidagi ma'lumotlar bilan ifodalangan: aholining umumiy soni 65 mln. kishi; mehnat resurslari soni 44 mln. kishi. Ishsizlar soni 4 mln. kishi. Ish bilan bandlar soni 36 mln. kishi. Bu holatda ishsizlik darajasi teng bo'ladi:

{=9,09%
~11,10%
~15%
~10%
}

49. Iqtisodiyot quyidagi ma'lumotlar bilan ifodalangan: aholining umumiy soni 28 mln. kishi; mehnat resurslari soni 17 mln. kishi. Ishsizlar soni 0,5 mln. kishi. Ish bilan bandlar soni 11,5 mln. kishi. Bu holatda ishsizlik darajasi teng bo'ladi:

{=4,16%
~4,34%
~6,15%
~2,90%
}

50. Iqtisodiyot quyidagi ma'lumotlar bilan ifodalangan: aholining umumiy soni 100 mln. kishi; mehnat resurslari soni 55 mln. kishi. Ishsizlar soni 5 mln. kishi. Ish bilan bandlar soni 50 mln. kishi. Bu holatda ishsizlik darajasi teng bo'ladi:

{=9,09%
~10%
~11,10%
~6,15%
}

51. Ishsizlikning tabiiy darajasi 6 %, ishsizlikning haqiqiy darajasi 7,33 %, potentsial YaIM yiliga 3 % ga o'sadi, YaIMning davriy ishsizlik dinamikasiga ta'sirchanligi koeffitsenti 3 ga teng. Keyingi yilda tabiiy ishsizlik darajasida resurslarning to'liq bandliligi ta'minlanishi uchun ishlab chiqarishning haqiqiy darajasi qanday sur'atda o'sishi lozim?

{=7 % ga
~6 % ga
~4,33 % ga
~4 % ga
}

52. Agarda potentsial mahsulot ishlab chiqarish hajmi 200, xaqiqiy ishlab chiqarish hajmi esa 156 ga teng bo'lsa, unda YaIMdagi uzilish yoki orqada qolish nimaga teng?

{=22% ga
~78% ga
~44% ga

~10% ga
}

53. Davriy ishsizlik darajasi 5 foizga teng bo'lsa, (Ouken qonuniga ko'ra) haqiqiy YaIMning potentsial YaIMdan uzilishi tashkil etadi

{=12,5 foizni

~10 foizni

~4 foizni

~aniqlab bo'lmaydi

}

54. Agarda potentsial mahsulot ishlab chiqarish hajmi 500, xaqiqiy ishlab chiqarish hajmi esa 450 ga teng bo'lsa, unda (Ouken qonuniga ko'ra) haqiqiy ishsizlik darajasi tabiiy ishsizlik darajasidan necha foizga ko'p?

{=5% ga

~9% ga

~10% ga

~4% ga

}

55. Agar iste'mol baholari indeksi o'tgan davrga nisbatan o'sgan bo'lsa, unda YaIM deflyatori {=ko'payishi, kamayishi yoki o'zgarmasligi mumkin

~o'zgarmaydi

~kamayadi

~o'sadi

}

56. Agar nominal daromad 5% ga, baholarning umumiy darajasi esa 10% oshsa, u holda real daromad:

{=5% ga kamayadi

~2% ga kamayadi

~5% oshadi

~2% ga oshadi

}

57. Nominal foiz stavka 20% ga teng, inflyatsiya darajasi yiliga 15% ga teng bo'lganda, real foiz stavka teng bo'ladi

{=5% ga

~75% ga

~10% ga

~35% ga

}

58. Inflyatsiya sur'ati yiliga 10% teng bo'lsa, narxlar darajasi necha yildan keyin ikki baravarga o'sadi

{=7 yildan keyin

~3 yildan keyin

~10 yildan keyin

~5 yildan keyin

}

59. Inflyatsiya sur'ati yiliga 4% ga teng bo'lsa, narxlar darajasi necha yildan keyin ikki baravarga o'sadi?

{=17,5 yildan keyin
~25 yildan keyin
~28 yildan keyin
~20 yildan keyin
}

60. 1-yilda inflyatsiya darajasi 3 foizni, nominal foiz stavkasi esa 8 foizni tashkil etdi. Ikkinchi yilda esa inflyatsiya darajasi 8 foizga, nominal foiz stavkasi 3 foizga teng bo'ldi. Keltirilgan ma'lumotlar asosida hisob kitob ko'rsadiki ikkinchi yilda birinchi yilga nisbatan real foiz stavkasi:

{=10 foizga kamaydi
~o'zgarmadi
~5 % ga ko'paydi
~5 % ga kamaydi
}

61. Filips egri chizig'i:

{=ishsizlik darajasi va inflyatsiya sur'ati o'zgarishlarining teskari proportsionalligini ifolaydi
~ishsizlik darajasi va inflyatsiya sur'ati o'zgarishlarining to'g'ri proportsionalligini ifolaydi
~inflyatsiya sur'ati va YaIM dinamikasi o'rtasidagi bog'liqlikni ifodalaydi
~baholar (narxlar) darajasi va YaIM dinamikasi o'rtasidagi bog'liqlikni ifodalaydi
}

62. Filips egri chizig'ining zamonaviy talqiniga ko'ra, inflyatsiya darajasi quyidagi bilan musbat bog'liqlikka ega

{=barcha javoblar to'g'ri
~kutilayotgan inflyatsiya bilan
~ishsizlikning tabiiy darajasi bilan
~taklif shoklari bilan
}

63. Kutilayotgan inflyatsiyaning o'sishi (inflyatsiya darajasi vertikal o'qda ko'rsatilganda) Filips egri chizig'ining siljishiga olib keladi:

{=yuqoriga, inflyatsiyaning o'sishiga teng miqdorga
~o'ngga, inflyatsiyaning o'sishiga teng miqdorga
~chapga, inflyatsiyaning o'sishiga teng miqdorga
~pastga, inflyatsiyaning o'sishiga teng miqdorga
}

64. Iqtisodiy agentlar kutilayotgan inflyatsiya o'tgan yilgi inflyatsiya darajasiga teng bo'lishiga asoslanib hatti-harakat qilishsin. Bu holatda, fiskal yoki monetar siyosatning o'zgarishi natijasida, iqtisodiyotning (ishsizlik darajasi tabiiy darajaga teng bo'lgan) uzoq muddatli muvozanatning yangi nuqtasiga tomon harakati iqtisodiy agentlar ratsional kutish kontsiptiyasiga mos hatti-harakat qilishgan sharoitdagiga nisbat:

{=keltirilgan javoblarning istalgan bittasi to'g'ri bo'lishi mumkin
~kam vaqt talab qiladi
~ko'p vaqt talab qiladi
~bir xil vaqt talab qiladi
}

65. Shaxsiy tasarrufdagi daromad va YaIM miqdorlari o'rtasidagi farq iqtisodiy pasayish davrida qisqaradi va iqtisodiy yuksalish davrida kattalashadi, chunki

{=keltirilgan barcha javoblar to'g'ri
 ~iqtisodiy yuksalish davrida progressiv soliq tizimi orqali davlat oladigan daromad summasi YaIMga nisbatan tezroq o'sadi
 ~iqtisodiy pasayish davrida ishsizlarga nafaqa to'lovlari va boshqa transfertlar ko'payadi
 ~iqtisodiy yuksalish davrida davlat transfertlari qisqaradi
 }

66. Inflyatsiyaning 1 %ga qisqarishi real YaIMning 5 %ga qisqarishini, aynan shu davrda ishsizlik darajasining tabiiy ishsizlik darajasidan 2 %ga farq qilishi YaIMning 2 % ga o'zgarishini keltirib chiqaradi. Inflyatsiya 3 foiz punktga qisqarsa davriy ishsizlik darajasi qanchani tani tashkil etadi?

{=7,50%
 ~10%
 ~6%
 ~5%
 }

67. Fillips egri chizig'i quyidagi tenglama bilan berilgan bo'lsin: $p = p_e + 0,8(Y-1-Y) / Y$ Bu erda: (p_e - kutilayotgan inflyatsiya, Y -potensial YaIM, $Y-1$ -o'tgan yilgi YaIM. O'tgan yili ishsizlik darajasi 3,4 %ni tashkil etdi, ishsizlikning tabiiy darajasi 4 %. Joriy yildagi inflyatsiya darajasi (p) ni aniqlang

{=7,80%
 ~8,90%
 ~9,20%
 ~7,40%
 }

68. Faraz qilaylik, iqtisodiyotda ishsizlik darajasi doimo uning tabiiy darajasidan 1 foiz punktga past bo'lsin. Fillips egri chizig'i tenglamasi YaIM haqiqiy hajmining uning potensial hajmidan farq qilishini quyidagicha ifodalasin: $p = 0,4(Y-1-Y) / Y$ Bu erda Y -potensial YaIM, $Y-1$ -o'tgan yilgi YaIM. Ouken qonuniga asoslanib (ishsizlik darajasining uning haqiqiy darajasidan farq qilishiga Real YaIMning ta'sirchanligi koeffitsenti -3ga teng bo'lsa) aytish mumkinki, inflyatsiya darajasi

{=1,20%
 ~0,40%
 ~4%
 ~12%
 }

69. Iqtisodiyotda bandlilik darajasining oshishi olib keladi:

{=xarajatlar, daromadlar va yalpi talabning oshishi sababli narxlar darajasining ko'tarilishiga
 ~narxlar darajasining pasayishiga
 ~tovar va xizmatlar taklifi hajmining kamayishiga
 ~ishsizlarga beriladigan transfert to'lovlarining ko'payishiga
 }

70. Pulning miqdoriy nazariyasi tenglamasidan keltirib chiqarilgan yalpi talab egri chizig'i to'g'risidagii quyidagi ta'kidlarning qaysi biri noto'g'ri?

{=yalpi talab egri chizig'i (narxlar darajasi vertical o'qda tasvirlanganda) o'ngga-yo'qoriga ko'tarilib boruvchi traektoriyaga ega

~yalpi talab egri chizig'i bo'ylab harakat pul taklifi o'zgarmas bo'lgan holdagi narxlar darajasi va ishlab chiqarish hajmining o'zgarishini ifodalaydi
~pulning miqdoriy nazariyasi tenglamasi pul taklifi o'zgarmas bo'lgan holda narxlar darajasi va ishlab chiqarish hajmi o'rtasidagi teskari bog'liqlikni ifodalaydi
~Markaziy bank pul taklifini ko'paytirganda iqtisodiy tizim dinamikasi yalpi talab egri chizig'i bo'ylab harakat ko'rinishida tasvirlanadi, ishlab chiqarishning real hajmi (Y) o'sadi, narxlar darajasi (P) pasayadi
}

71. Iqtisodiyotda pul taklifi ko'paysa:

{=yalpi talab ko'payadi
~yalpi talab kamayadi
~yalpi taklif kamayadi
~yalpi taklif ko'payadi
}

72. Agar narxlar va ish haqi qisqa muddatda qayd qilingan (o'zgarmas) va uzoq muddatda o'zgaruvchan bo'lsa, u holda:

{=barcha javoblar to'g'ri
~yalpi taklifning uzoq muddatli egri chizig'i vertikal ko'rinishda bo'ladi
~yalpi taklifning qisqa muddatli egri chizig'i gorizontal ko'rinishda bo'ladi
~pul taklifining o'zgarishi ishlab chiqarish hajmiga faqatgina qisqa muddatda ta'sir ko'rsatadi
}

73. Klassik model ko'zda tutadiki, yalpi taklif (AS) egri chizig'i:

{=potensial YaIM darajasida vertikal
~yalpi talab bilan belgilanadigan narxlar darajasida gorizontal
~foiz stavkasi va davlat siyosati bilan belgilanadigan narxlar darajasida gorizontal
~YaIMning har qanday darajasida vertikal
}

74. Iqtisodiyotda inflyatsiya sur'atining keskin oshishi ijtimoiy dasturlarni amalga oshirishi sababli davlat xarajatlarining ortishiga bog'liq degan ta'kid:

{=barcha javoblar to'g'ri
~yalpi taklifning klassik modeli qoidalariga mos keladi
~agar muvozanatli YaIM potensial YaIMdan kam bo'lsa yalpi taklifning keyncha modeli qoidalariga mos kelmaydi
~ratsional kutish kontsepsiyasiga mos keladi
}

75. Yalpi taklifning Keyns modeli ko'zda tutadi:

{=potensial darajadan kam bo'lgan YaIM darajasiga mos keluvchi narxlar darajasidagi ASning gorizontal egri chizig'ini
~potensial YaIM darajasidagi ASning vertikal egri chizig'ini
~foiz stavkasi ta'sirini aks ettiruvchi, uncha katta bo'lmagan, ko'tarilib boruvchi traektoriyaga ega AS egri chizig'ini
~nominal ish haqi va narxlar darajasining o'zgaruvchanligini
}

76. Real yalpi ichki mahsulot hajmi va baholar darajasining bir vaqtda pasayishi klassik model bo'yicha quyidagicha tushuntiriladi:

{=yalpi talab va potentsial YaIM kamayadi
~faqat AD egri chizig'i o'ngga siljiydi
~faqat potentsial YaIM darajasi pasayadi
~AS egri chizig'i o'ngga suriladi
}

77. Baholar darajasi o'zgarmagan holda YaIMning pasayishi klassik model bo'yicha quyidagicha tushuntiriladi:

{=yalpi talab o'zgarmagani holda potentsial YaIM o'sadi
~potentsial YaIM o'zgarmagani holda yalpi talab o'sadi
~potentsial YaIM pasaygani holda yalpi talab o'sadi
~yalpi talab o'zgarmagani holda potentsial YaIM o'sadi
}

78. Yalpi talabning bahodan boshqa omillari o'zgarishi natijasida:

{=AD egri chizig'i o'ngga yoki chapga suriladi
~yalpi talab AD egri chizig'i bo'ylab o'ngga siljiydi
~yalpi talab AD egri chizig'i bo'ylab o'ngga siljiydi
~AS egri chizig'i chapga yoki o'ngga suriladi
}

79. AD egri chizig'ining chap va o'ng tomonga suriladi baholar darajasiga ta'sir etmaydi, agar:

{=bu surilish AS egri chizig'ining gorizontol kesimida bulsa
~bu surilish AS egri chizig'ining vertikal kesimida bo'lsa
~bu surilish AS egri chizig'ining oraliq kesimida bo'lsa
~iqtisodiyot to'liq bandlik sharoitida bo'lsa
}

80. Agar baho darajasi oshsa, ishlab chiqarish pasayadi, bu holat AD –AS modelida izohlanadi:

{=AS egri chizig'ining chapga surilishi bilan
~AD egri chizig'ining chapga surilishi bilan
~AD egri chizig'ining o'ngga surilishi bilan
~AS egri chizig'ining o'ngga surilishi bilan
}

81. AS egri chizig'i Keyns kesimida

{=gorizontol ko'rinishga ega
~ijobiy egilishga ega
~salbiy egilishga ega
~vertikal ko'rinishga ega
}

82. Hukumat ishlab chiqaruvchilarga subsidiyalarni oshirdi. Bu yalpi taklif (AS) egri chizig'i holatida qanday aks etadi?

{=o'ngga suriladi
~o'zgarishsiz qoladi
~chapga suriladi
~to'g'ri javob yo'q
}

83. Iqtisodiyot ASning klassik kesimida bo'lganda, AD ning o'sishi quyidagiga olib keladi:

{=baholarning o'sishiga, lekin real YaIM (darajasi) dinamikaga tasir qilmaydi
~baholar darajasining pasayishiga va real YaIM o'sishiga
~YaIMning o'sishiga olib keladi, lekin baholar darajasiga ta'sir qilmaydi
~baholar darajasi va real YaIMning o'sishiga
}

84.Yalpi talab AD egri chizig'i bo'ylab pastga-o'ngga siljiydi, agar:
{=baholar darajasi pasaysa
~baholar darajasi ko'tarilsa
~ishlab chiqarish quvvati oshsa
~milliy valyutaning almashinuv kursi ko'tarilsa
}

85.Yalpi talab AD egri chiziq bo'ylab yuqoriga-chapga siljiydi, agar
{=baholar darajasi ko'tarilsa
~baholar darajasi pasaysa
~ishlab chiqarish quvvatlari pasaysa
~milliy valyutaning kursi ko'tarilsa
}

86.Yalpi taklifning Keyns kesmasida:
{=baholar darajasi o'zgarmas
~baholar darajasi o'zgaruvchan
~real YaIM hajmi o'zgarmas
~valyuta kursi o'zgaruvchan
}

87.Yalpi taklif egri chizig'ining klassik kesimida AD egri chizig'ining yuqoriga surilishi (yalpi talabning oshishi) olib keladi:
{=real YaIM o'zgarmagan holda baholar darajasining o'sishiga
~baholar darajasi va real YaMMning pasayishiga
~baholar darajasi va real YaMMning sekin o'sishiga
~baholar darajasi o'zgarmagan holda real YaIM hajmining o'sishiga
}

88.Yalpi taklifning klassik modelida:
{=iqtisodiyot to'liq bandlik sharoitida turgan holat aks ettiriladi
~ish haqi, baholar darajasi va real YaIM o'zgaruvchan
~nominal YaIM, va baholar darajasi qayd qilingan (o'zgarmas)
~yalpi talabning o'zgarishi baholar darajasiga ta'sir etmaydi
}

89.Davlat xarajatlarining o'sishi natijasida uzoq muddatda ishlab chiqarish va narxlar darajasi qanday o'zgaradi?
{=ishlab chiqarish hajmi, yuqoriroq narxlar darajasida, o'zining potentsial darajasiga qaytadi
~narxlar darajasi o'zgaraydi, ishlab chiqarish hajmi esa o'sadi
~ishlab chiqarish hajmi, pastroq narxlar darajasida, o'zining potentsial darajasiga qaytadi
~ishlab chiqarish hajmi va narxlar darajasi pasayadi
}

90.Umumiy makroiqtisodiy muvozanat-bu:

{=iqtisodiy tizimning yaxlit holdagi umumiy muvozanati
~iqtisodiyotning alohida tarmoqlarida yuzaga keladigan muvozanat
~pul bozorida yuzaga keladigan muvozanat
~tovarlar va xizmatlar bozoridagi muvozanat
}

91. Yalpi taklif egri chizig'ining qaysi kesimi iqtisodiy pasayish va to'liq bo'lmagan bandlilik holatini aks etiradi:

{=keyns kesimi (gorizontal kesma)
~oraliq (ko'tarilib boruvchi) kesimi
~klassik (vertical) kesimi
~to'g'ri javob yo'q
}

92. O'tgan yili potentsial YaIM 3000 sh.b.ni tashkil etdi. AD egri chizig'i tenglamasi $Y=3300-3P$ ko'rinishiga ega. Joriy yilda potentsial YaIM 1 % ga o'sdi va yalpi talab egri chizig'i: $Y=3330-3P$ ko'rinishini oldi. Inflyatsiya sur'atini aniqlang.

{=0%
~3%
~1%
~-3%
}

93. Yalpi talab egri chizig'ining tenglamasi o'tgan yili $Y=3300-3P$, joriy yilda esa $Y=3270-3P$ ko'rinishiga ega. Shu davrda potentsial YaIM hajmi o'zgarmadi va 3000 darajasida bo'ldi. Qisqa muddatda muvozanatli YaIM hajmini va uzoq muddatga inflyatsiya darajini aniqlang

{=2970, -10%
~3000, 10%;
~3000, -10%;
~2970, 10%.
}

94. Yalpi talab egri chizig'i tenglamasi: $Y=2500-500P$, ishlab chiqarishning potentsial hajmi 2000. Agar shu vaziyatda iqtisodiyotdagi narxlar darajasi 1,3 ga teng bo'lsa, unda uzoq muddatli davrda narxlar darajasi:

{=o'sish tendentsiyasiga ega bo'ladi
~pasayish tendentsiyasiga ega bo'ladi
~o'zgarmaydi
~dastlab o'sadi so'ng pasayadi
}

95. Agar dastlab iqtisodiyot uzoq muddatli muvozanat holatida bo'lsa unda neft narxlarining o'sishi natijasida kelib chiqqan taklif shoki qisqa muddatli davrga olib kelishi mumkin:

{=narxlar darajasining o'sishi va ishlab chiqarish hajmining kamayishiga
~narxlar darajasining o'sishi va ishlab chiqarish hajmining o'zgarmay qolishiga
~iqtisodiyotda narxlar darajasi va ishlab chiqarish hajmining o'sishiga
~iqtisodiyotda narxlar darajasi va ishlab chiqarish hajmlarining pasayishiga
}

96. Agar iste'molchilar tasarrufdagi daromadlaridan joriy iste'molga qilinadigan xarajatlari ulushini ko'paytirsalar, qisqa davrda:

{=ishlab chiqarish hajmi va bandlilik darajasi o'zgarmagani holda baholar darajasi ko'tariladi
~avvalam bor ishlab chiqarish hajmi va bandlilik darajasi oshadi
~avvalam bor ishlab chiqarish hajmi va bandlilik darajasi kamayadi
~ishlab chiqarish hajmi va bandlilik darajasi o'zgarmagani holda baholar darajasi pasayadi
}

97.Yalpi talab egri chizig'i suriladi:

{=o'ngga, agar iqtisodiyotda pul taklifi ko'paysa
~o'ngga, agar davlat xarajatlari qisqarsa
~chapga, agar iqtisodiyotdagi baholar darajasi o'ssa
~chapga, agar aholidan olinadigan daromad solig'i qisqarsa
}

98.Potensial YaIM 3000ga teng va ASning qisqa muddatli egri chizig'i $P=1,0$, AD egri chizig'i tenglamasi $Y=2000+M/P$ ko'rinishiga ega.Pul taklifi 1000 ga teng.Narx shoki natijasida qisqa muddatli AS egri chizig'i $P=1,5$ darajasigacha surildi. Ishlab chiqarish hajmini potentsial darajada ushlab turish uchun Markaziy bank pul taklifini qanchaga oshirishi lozim?

{=500ga
~1500ga
~1000ga
~2000ga
}

99.Avtonom iste'mol:

{=daromad darajasiga bog'liq bo'lgan iste'mol
~daromadlar va xarajatlar teng bo'lgan sharoitdagi iste'mol
~daromadlar miqdori 0 ga teng bo'lgan sharoitdagi iste'mol
~daromadlar oshsa ko'payib boradi
}

100.Faraz qilaylik,mamlakatda daromad o'tgan yilga nisbatan 100 birlikka o'sgan va bu istemolni 75 birlikka o'zgarishiga olib kelgan.Unda jamg'arishga bo'lgan chegaraviy moyillik (MRS) va istemolga bo'lgan chegaraviy moyillik MPC) nimaga teng buladi?

{=25% va 75%
~33,3% va 66,7%
~75% va 25%
~125% va 75%
}

101.Faraz qilaylik,mamlakatda daromad o'tgan yilga nisbatan 200 birlikka o'sgan va bu istemolni 160 birlikka o'zgarishiga olib kelgan.Unda jamg'arishga bo'lgan chegaraviy moyillik (MPS) va istemolga bo'lgan chegaraviy moyillik MPC) nimaga teng buladi?

{=20% va 80%
~75% va 25%
~25% va 75%
~80% va 20%
}

102.Agar tasarrufdagi daromad (Yd) 400ga, istemol (C) 280ga, jamg'arish (S) 120ga teng bo'lsa, unda jamg'arishga bo'lgan o'rtacha moyillik(APS) va iste'molga bo'lgan o'rtacha moyillik(APC) nimaga teng bo'ladi?

{=30% va 70%
~70% va 30%
~90% va 10%
~80% va 20%
}

103. Agar tasarrufdagi daromad(Y) 400ga, istemol(C) 360 ga teng bo'lsa, unda jamg'arishga bo'lgan o'rtacha moyillik(APS) va istemolga bo'lgan o'rtacha moyillik(APC) nimaga teng bo'ladi?

{=10% va 90%
~111% va 11%
~90% va 10%
~98% va 2%
}

104. Akselerator modeli ifodalaydi

{=investitsiyalar dinamikasining YaIM hajmi o'sishiga bog'liqligini
~YaIM dinamikasining investitsiyalar hajmining o'sishiga bog'liqligini
~investitsiyalar hajmining kutilayotgan sof foyda normasiga bog'liqligini
~investitsiyalar hajmining foiz stavkasi dinamikasiga bog'liqligini
}

105. Keyns modeliga ko'ra:

{=qisqa muddatli davrga baholar va nominal ish haqi qayd etilgan
~iqtisodiyotda taklif o'ziga mos talabni tug'diradi
~baholar va nominal ish haqlari o'zgaruvchan
~ishlab chiqarish hajmini iqtisodiyotdagi kapital zahirasi belgilab beradi
}

106. Keynsning makroiqtisodiy muvozanat modelida YaIMning muvozanatli darajasi, bu

{=keltirilgan barcha javoblar to'g'ri
~jamg'armalar va rejalashtirilgan sof investitsiyalarning tengligidagi YaIM darajasi
~daromadlar va rejali xarajatlar tengligidagi YaIM darajasi
~haqiqiy xarajatlar va rejali xarajatlar tengligidagi YaIM darajasi
}

107. Agar «yopiq» iqtisodiyotda investitsiyalar, soliqlar va davlat xarajatlari doimiy bo'lsa, u holda rejali xarajatlar grafigi:

{=vertikal chiziqdan iborat bo'ladi
~MPC ga teng bo'lgan burchak ostida yuqoriga intiladi
~MPC ga teng bo'lgan burchak ostida pastga intiladi
~45 darajali burchak ostidagi chiziqdan iborat bo'ladi
}

108. Agar daromadlar rejalashtirilgan xarajatlardan kam bo'lsa, u holda firma ishlab chiqarish hajmini ko'paytiradi, chunki rejadan tashkari mahsulotlar miqdori (ularning zahirasi):

{=kamayadi
~ko'payadi
~«0»ga teng bo'ladi
~o'zgarmaydi
}

109. Agar iste'molga chegaralangan moyillik o'zgaras bo'lsa, daromad ortishi natijasida Keynes modelida:

{=iste'molga o'rtacha moyillik kamayadi
~iste'molga o'rtacha moyillik o'sadi
~jang'arishga chegaralangan moyillik o'sadi
~iste'molga o'rtacha moyillik o'zgarmaydi
}

110. Quyida keltirilganlarning qaysisi avtomatik barqarorlashtirgich hisoblanmaydi?

{=ishsizlarga nafaqalar
~soliqqa tortishdagi diskretion o'zgarishlar
~ijtimoiy sug'urta tizimi
~progressiv daromad solig'i
}

111. Qisqa muddatda iste'molga chegaralangan moyillik uzoq muddatdagi iste'molga chegaralangan moyillikka nisbatan:

kichik
~bir xil
~katta
~ularni solishtirib bo'lmaydi
}

112. Iste'mol funksiyasi $C=100+0,8(Y-T)$ ko'rinishiga ega. Soliqlar 1 mln. so'mga qisqardi. Natijada muvozanatli daromadlar darajasi:

{=4 mln. so'mga qisqardi
~4 mln. so'mga o'sdi
~5 mln. so'mga qisqardi
~5 mln. so'mga o'sdi
}

113. Iste'mol funksiyasi $C=100+0,8(Y-T)$ ko'rinishiga ega. Davlat xarajatlari 1 mln. so'mga o'sdi. Natijada muvozanatli daromadlar darajasi:

{=5 mln. so'mga o'sdi
~o'zgarasdan qoldi
~4 mln. so'mga qisqardi
~1 mln. so'mga o'sdi
}

114. 2017 yilda YaIM 2300 sh.b.ni, investitsion xarajatlar 200 sh.b.ni tashkil etdi. 2018 yilda bu ko'rsatkichlar mos ravishda 2550 sh.b. va 250 sh.b.ni tashkil qildi. Soliqlar undirilmaydi, davlat xarajatlari esa o'zgaras va 100 sh.b.ni tashkil etadi deb hisoblasak, iste'mol funksiyasi quyidagi ko'rinishga ega bo'ladi:

{= $C=160+0,8Y$
~ $C=180+0,87Y$
~ $C=200+0,64Y$
~ $C=260+0,75Y$
}

115.X mamlakatda investitsiyalar (I) hajmi real foiz stavkasi (R) ga bog'liq: $I=500-1000R$ Agar nominal foiz stavkasi 50%, narxlarning o'sish (inflyatsiya) sur'ati 20 % bo'lsa, investitsiyalar teng bo'ladi:

- {=200
- ~150
- ~250
- ~100
- }

116.X mamlakatda jamg'armalar (S) hajmi real foiz stavkasi (R) ga bog'liq: $S = 100+400R$ Agar nominal foiz stavkasi 40%, narxlarning o'sish (inflyatsiya) sur'ati 30 % bo'lsa, investitsiyalar teng bo'ladi:

- {=140
- ~220
- ~260
- ~380
- }

117. Agar daromadlar rejalashtirilgan xarajatlardan yuqori bo'lsa, u xolda firgma ishlab chiqarishini qisqartiradi, chunki rejadan tashqari mahsulotlar miqdori (ularning zahirasi)

- {=ko'payadi
- ~kamayadi
- ~«0»ga teng bo'ladi
- ~o'zgarmaydi
- }

118. Agar soliqlar 100 birlikka ko'tarilsa, foiz stavkasi o'zgarmasdan qolsa, iste'molga chegaraviy moyillik 0,6 ga teng bo'lsa keyns xochini qo'llagan holda hisoblangan ishlab chiqarish hajmi

- {=150ga kamayadi
- ~150ga ko'payadi
- ~250ga kamayadi
- ~250ga ko'payadi
- }

119. O'tgan yili YaIM 2000 ni, davlat xarajatlari esa 500 ni tashkil qildi. Xarajatlarni 100 ga oshirib hukumat YaIMni 500 ga oshirishga erishdi. MPC (istemolga bo'lgan chegaralangan moyillik) nechaga teng?

- {=0,8ga
- ~0,75ga
- ~0,25ga
- ~0,85ga
- }

120. O'tgan yili YaIM 2000 ni, davlat xarajatlari esa 500 ni tashkil qildi. Xarajatlarni 50 ga oshirib hukumat YaIMni 200 ga oshirishga erishdi. MPS (jamg'arishga bo'lgan chegaralangan moyillik) nechaga teng?

- {=0,25ga
- ~0,75ga
- ~0,85ga
- ~0,5ga

}

121. Iste'mol funksiyasi quyidagi ko'rinishga ega: $C=400+0,6 Yd$ Avtonom xarajatlar multiplikatori teng:

{=2,5 ga

~4ga

~3 ga

~5 ga

}

122. Iste'mol funksiyasi quyidagi ko'rinishga ega: $C=400+0,8 Yd$ Avtonom xarajatlar multiplikatori teng:

{=5ga

~4ga

~8ga

~3ga

}

123. Agar (naqd pul / depozit) koeffitsienti pasaysa, boshqa sharoitlar o'zgarmagan holda:

{=pul taklifi ko'payadi

~pul multiplikatori kamayadi

~pul taklifi kamayadi

~bank multiplikatori kamayadi

}

124. Agar (naqd pul / depozit) koeffitsienti pasaysa, boshqa sharoitlar o'zgarmagan holda:

{=pul multiplikatori ko'payadi

~pul multiplikatori kamayadi

~pul taklifi kamayadi

~pul taklifi o'zgarmaydi

}

125. Agar pul bazasi (MB) 300 mlrd so'mga, depozitlarni majburiy zahiralash normasi 0,1 ga, deponentlash koeffitsienti esa 0,2 ga teng bo'lsa, pul taklifi miqdorini aniqlang.

{=1200 mlrd so'm

~3000mlrd so'm

~650mlrd so'm

~900 mlrd so'm

}

126. Aytalik, naqd pulga talab depozitlarning 20 %iga teng bo'lsin. Depozitlarni majburiy zahiralash normasi 0,3 ga teng. Agar Markaziy Bank pul taklifini 600 mlrd. so'mga oshirmoqchi bo'lsa, pul bazasini

{=250 mlrd. so'mga ko'paytirishi kerak

~200 mlrd. so'mga ko'paytirishi kerak

~220 mlrd so'mga ko'paytirishi kerak

~88 mlrd. so'mga ko'paytirishi kerak

}

127. Agar pul bazasi (MB) 700 mlrd so'mga, depozitlarni majburiy zahiralash normasi 0,2 ga, deponentlash koeffitsienti esa 0,2 ga teng bo'lsa, pul taklifi miqdorini aniqlang

{=2100mlrd so'm
~3000mlrd so'm
~1200 mlrd so'm
~900 mlrd so'm
}

128.Pulga tansaksion talab o'sadi, agar:

{=nominal YaIM ko'paysa
~nominal YaIM kamaysa
~baholar darajasi pasaysa
~foiz stavkasi ko'tarilsa
}

129.pulga bo'lgan transaksion talab:

{=daromadlar dinamikasiga bog'liq
~foiz stavkasi dinamikasiga bog'liq
~narxlar darajasi kamaysa oshadi
~daromadlar darajasi kamaysa oshadi
}

130.Pulga spekulativ talab o'sadi, agar:

{=foiz stavkasi kamaysa
~nominal YaIM kamaysa
~foiz stavkasi ko'tarilsa
~nominal YaIM ko'paysa
}

131.Pulga transaksion talab kamayadi, agar:

{=nominal YaIM kamaysa
~baholar darajasi o'ssa
~foiz stavkasi ko'tarilsa
~nominal YaIM ko'paysa
}

132.Aytalik, naqd pulga talab depozitlarning 10 %iga teng bo'lsin. Depozitlarni majburiy zahiralash normasi 0,15 ga teng. Agar Markaziy Bank pul taklifini 880 mlrd. so'mga oshirmoqchi bo'lsa, pul bazasini...

{=200 mlrd. so'mga ko'paytirishi kerak
~133 mlrd so'mga ko'paytirishi kerak
~88 mlrd.so'mga ko'paytirishi krak
~250 mlrd. so'mga ko'paytirishi kerak
}

133.Agar pul taklifi 3200 mlrd so'mga, depozitlarni majburiy zahiralash normasi 0,1 ga, deponentlash koeffitsienti esa 0,2 ga teng bo'lsa, pul bazasi (MB) miqdorini aniqlang

{=800 mlrd so'm
~3200mlrd so'm
~650mlrd so'm
~960 mlrd so'm
}

134. Pul-kredit siyosatining eng zamonaviy va bozor iqtisodiyotiga xos usuli:

- {=majburiy zahiralash me'yorini o'rnatish va o'zgartirish
  - ~qayta moliyalash stavkasini o'rnatish va o'zgartirish
  - ~ochiq bozorda operatsiyalarini amalga oshirish
  - ~tijorat banklari uchun kreditlash limitlarini o'rnatish
- }

135. Markaziy bankning quyida keltirilgan operatsiyalaridan qaysisi muomaladagi pul miqdorini ko'paytiradi:

- {=Markaziy bank ochiq bozorda davlat obligatsiyalarini sotib olsa
  - ~Markaziy bank majburiy zahiralash me'yorini oshirsa
  - ~Markaziy bank aholi va banklarga davlat obligatsiyalarini sotsa
  - ~Markaziy bank qayta moliyalash stavkasini (hisob stavkasini) oshirsa
- }